

Nevzdávejme se ani koruny, ani hotovosti

Koronavirus sice zabíjí, ale také resuscituje. Související ekonomická krize totiž oživuje hned dva mýty týkající se platebního styku. Podle prvního z nich by nám bylo lépe s eurem, neboť koruna přece kvůli koronakrizi tolik oslabila. Druhý z mýtů spočívá zase v tvrzení, že koronavirus definitivně pečeti překonanost hotovosti a měl by uspišit přechod k plně bezhotovostnímu styku.

Citelně oslabená koruna není projevem zranitelnosti české ekonomiky. Z podstatné části jde o výsledek nešťastného intervenčního režimu České národní banky z let 2013 až 2017. Během něj »vytiskla« přes dva biliony korun, za něž nakoupila eura, takže Česko vykazuje celosvětově jeden z nejvyšších objemů devizových rezerv v poměru k velikosti ekonomiky. Umělé oslabování koruny podhodnotilo českou práci a zakonzervovalo tak subdodavatelský vztah Česka k Německu. Co hůř, podhodnocování české práce probíhá stále a probíhat bude, neboť biliony nově vytištěných korun a obří devizové rezervy stále působí, a brání tak koruně ve výraznějším zpevnění, resp. umocňují její slábnutí.

Dojemné tedy je, jak dnes nad slabou korunou bědují stoupenci eura. Snaží se veřejnosti namluvit, že problémem je podřadnost a zranitelnost české měny, přitom problémem není měna sama, ale špatné rozhodnutí čtyř lidí z bankovní rady ČNB z roku 2013. Vsadili na politiku slabé měny. Vsadili tedy na trvaleji znehodnocenou korunu, trvaleji znehodnocené korunové úspory a na trvaleji podhodnocenou českou práci a české mzdy. Jejich tehdejší

omyl pocítujeme stále i dnes, v době koronakrizy, a budeme jej pocítovat ještě dlouhá léta. Ještě dlouhá léta totiž bude koruna slabší, než by byla bez intervence.

Vidíte, pokud bychom měli euro, zůstaneme omylu České národní banky ušetřeni, kontrují stoupenci přijetí jednotné měny. To je však jen další mýtus. Stačí se začíst do nedávného verdiktu německého ústavního soudu. Ten přelomově dává Evropské centrální bance tři měsíce na to, aby doložila opodstatněnost programu, v jehož rámci nakoupila dluhopisy za dva biliony nově vytištěných eur, čímž pomohla stlačit úrok italského či řeckého dluhu, a zabránit tak bankrotu příslušných zemí. Němečtí ústavní soudci ovšem svým verdiktem také naznačují, že Evropský soudní dvůr mohl překročit svůj mandát, když Evropské centrální bance masivní tisknutí eur posvětil. Jinými slovy, záchrana Řecka či Itálie před bankrotem mohla být protiústavní.

Evropská unie se prostě ocitá v ústavní krizi, kdy proti sobě stojí dvě vysoké soudní autority a ani jedna se evidentně nehodlá podvolit druhé. Německý exministr financí Wolfgang Schäuble varuje před rozpadem eurozóny, v nějž soudní klín

může vyústit. A rakouský kancléř Sebastian Kurz jasně prohlašuje: bez pomoci EU Itálie zbankrotuje. Budou-li soudy EU rozhádané, adekvátní pomoci se Itálii vážně dostat nemusí.

Koronakrizy je tedy teprve ve svém začátku, ale už se opět hovoří o rozpadu eura. Zatímco na záchranu Řecka zbytek eurozóny peníze našel, k záchraně ekonomicky mnohem větší Itálie už mohou chybět nejen peníze, ale i ochota. Ve své podstatě totiž německý ústavní soud prohlásil, že Německo nebude opouštět země eurozóny, a hrabovat věčně. Jenže jakmile Berlín opravdu dojde k této úvahy, je s eurem jen. Pokud se tak stane, bude na tom Česko rozhodně lépe korunou, a to i po příchodu k chybující ČNB.

Centrální banky chybují či způsobilují ústavní krizi. Přesto jim někteří rádi přisoudili ještě další pravomoci. Vždyť ti lidé, kteří dnes třeba volají po bezhotovostní ekonomice, jelikož hotovost není hygienická, v důsledku volají po tom, aby chom další část naší svobody věnovali právě centrálním bankám.

Přechod na plně bezhotovostní platební styk by znamenal, že poprvé v dějinách už žádná finanční transakce nebude záležitostí jen zúčastněných stran. Vždy se o ní bude moci dozvědět strana třetí. To je příliš zásadní změna na to, aby o ní rozhodlo pár politiků či »expertů«, včetně těch z centrálních bank. Necht' rozhodnou lidé.

Lukáš Kovanda

Necht' rozhodne trh. Ostatně, už se tak děje. Lidé užívají bezhotovostní styk tam, kde to sami uznají za vhodné, kde to odpovídá jejich nátuře a preferencím. Úplný přechod na bezhotovostní styk si však ti prozíravější nepřejí. Dochází jim totiž, že v bezhotovostní ekonomice bude moci centrální banka – v rámci »ekonomické stimulace« nebo v rámci znehodnocování měny za účelem splácení vládního dluhu – nastavit úrokové sazby třeba na minus deset procent. To nyní nemůže, neboť by lidé vybrali účty ve své bance a hotovost uložili do matrace – lepší totiž žádný úrok než záporný.

Zkrátka a dobře, přechod na euro by znamenal přímou účast v projektu, kterým koronakrizy hned ve svém počátku otfásla tolik, že už se zase mluví o jeho zhroucení. Proč nastupovat na cizí potápějící se loď? Stačí, když kapitáni té naší lodi – rozuměj centrální bankéři z ČNB – už nebudou dělat chyby, jakou byla intervence za slabší korunu. Ale protože člověk je tvor omylný, nesvěřujeme centrální bankéřům – ať už těm z ECB, ČNB nebo kterékoli jiné takové instituce – raději už vůbec žádné další pravomoci a další kus moci nad naším životem. Nevzdávejme se tedy ani koruny, ani hotovosti. Vzdáním se hotovosti se

ZDROJ - lukaskovanda.cz

totiž vzdáváme své svobody a soukromí a anonymitu, které už nyní jsou stále nedostatkovějším, a tudíž vzácnějším zbožím. Co je vzácné, to má cenu. Proč se vzdávat něčeho, co má cenu? Tím bychom sami sebe přece ochuzovali.

Přechodem na euro, pokud se zhroutí, zchudneme, stejně jako přechodem na bezhotovostní ekonomiku. Jen proto, že procházíme náročným obdobím koronakrizy, nepodléhejme mýtům o výhodnosti něčeho, co nás ve skutečnosti ochudí.

Lukáš KOVANDA, hlavní ekonom, Czech Fund, Národní ekonomická rada vlády